

Ny kraft: Endelige tillatelser og utbygging

---

3. kvartal 2013

Dette er en oversikt over Olje- og energidepartementets (OED) og Norges vassdrags- og energidirektorats (NVE) vedtak om konsesjon og konsesjonsfritak for nye kraftprosjekter, og innrapportert oppstart av ny kraftproduksjon. Oversikten omfatter ny vannkraft og vindkraft i Norge, og status for godkjenning av anlegg for elsertifikatorordningen. For vannkraftprosjekter skiller det mellom opprusting og utvidelse, små vannkraftverk samt vannkraft over 10 MW.

Oversikten er utarbeidet av NVE, og blir publisert hvert kvartal. Rapporten viser oppdaterte tall for foregående kvartal og totaltall for kalenderåret. Rapporten publiseres en måned etter kvartalets slutt, for å sikre tid til at klagefrist kan løpe og til kvalitetssikring av tallgrunnlaget.

Tabellene (se side 4-5) viser summen av endelige tillatelser¹ gitt av energimyndighetene. Et vedtak er endelig enten når NVEs vedtak ikke påklages eller når OED har gjort vedtak etter klagebehandling eller innstilling. Søknadsprosessen og saksgang varierer noe avhengig av konsesjonstype og en samlet beskrivelse av saksgang for konsesjonssaker kan finnes på [NVEs internettsider](#)².

Tallene i denne oversikten vil ikke direkte kunne sammenlignes med tall for NVEs vedtak isolert sett, fordi NVEs vedtak kan klages inn til OED. En klage gjør at endelig vedtak kommer senere og utfallet av myndighetsvurderingen kan bli endret.

Informasjonen i oversikten er basert på uttrekk fra NVEs databaser, som også inneholder informasjon om OEDs vedtak. Informasjonen i databasene registreres hovedsakelig manuelt, og det tas derfor forbehold om mulige feil og unøyaktigheter.

Oversikten over utbygd vannkraft er basert på løpende innrapportering fra utbyggerne. Informasjon om anlegg som er under bygging hentes fra flere kilder, særlig godkjenning av detaljplaner, men også fra media og direkte kontakt med utbyggere.

Spørsmål om oversikten kan rettes til Ressursseksjonen i NVE, v/Håvard Hamnaberg (tlf. 22 95 90 77), senioringeniør Karen Nybakke (tlf. 930 51 189) eller til NVEs kommunikasjonsstab, v/Arne Sjøiland (tlf. 402 10 150).

---

¹ Med "endelig tillatelse" menes endelig konsesjon eller fritak for konsesjonsplikt der vedtaket enten ikke har klager eller er ferdig klagebehandlet. Det kreves ytterligere myndighetsgodkjenning av NVE og/eller andre før et kraftverk kan bygges, avhengig av sakstype.

² <http://www.nve.no/no/Konsesjoner/Saksgang-for-konsesjonssoknader/>

Hovedtrekk for tredje kvartal 2013

I løpet av tredje kvartal ble det gitt endelig tillatelse til prosjekter med en samlet forventet årsproduksjon på drøye 3,8 TWh. For årets ni første måneder er tilsvarende tall 4,8 TWh. I antall saker er brorparten av dette vannkraftprosjekter, mens vindkraftsakene har den største andelen målt i estimert produksjon. I tredje kvartal ble det gitt endelig konsesjon etter klagebehandling i OED til 9 vindkraftverk tilsvarende en estimert produksjon på 3,7 TWh.

Saksgang, tillatelser og vedtak

Sommeren er en viktig befaringssesong og NVE har gjennomført en rekke befaringer i tredje kvartal. Som en del av den gruppevise behandlingen av småkraftsaker er det gjennomført befaring av seks grupper i tillegg til enkeltsaker. I tredje kvartal ble 44 nye småkraftsaker påbegynt og, som Tabell A viser, gitt endelig konsesjon eller konsesjonsfritak til 11 små kraftverk med en antatt midlere årsproduksjon på 73 GWh. To små vannkraftverk er gitt endelig avslag i tredje kvartal. Ferieavvikling og mange befaringer bidrar til at antall vedtak er lavere enn i de to første kvartalene.

Innen større vannkraftprosjekter har OED gitt konsesjon etter innstilling fra NVE til ett kraftverk. Flateland kraftverk i Birkenes kommune i Aust-Agder har en beregnet årsproduksjon på 46 GWh.

Den 26. august ga OED endelig konsesjon til åtte vindkraftverk på Fosen og i Snillfjordområdet i Trøndelag. I tillegg ble det gitt konsesjon til Ånstadblåheia vindkraftverk i Sortland kommune i Nordland. Også denne konsesjonen ble gitt etter klagebehandling i OED. Som gjengitt i Tabell A, har disse ni prosjektene til sammen en ramme på 1350 MW og er av søkerne estimert til å kunne generere 3,7 TWh årlig.

NVE har gitt konsesjon til fire vindkraftverk i tredje kvartal hvorav tre er påklaget til OED. For Gismarvik kraftverk i Tysvær kommune har klagefristen ennå ikke utløpt og det er derfor ikke klart om konsesjonen er endelig eller om den vil bli påklaget til OED og er derfor ikke med i tabell A. Hittil i år har OED gitt endelig konsesjon til 10 vindkraftverk beliggende i Nord- og Sør-Trøndelag, Nordland og Rogaland. Seks andre vindkraftprosjekter har fått konsesjon av NVE i år, men fem er til klagebehandling i OED. Fem vindkraftkonsesjoner er hittil avslått av NVE, hvorav tre er påklaget. Til sammen er det gitt endelige avslag til fem vindkraftprosjekter med en ramme på 517 MW (se Tabell B).

Det kommer stadig søknader om nye kraftverksprosjekter (se Tabell E). I tredje kvartal mottok NVE ni søknader om konsesjon eller konsesjonsfritak for små vannkraftverk og en søknad om konsesjon eller -fritak for opprustings- og utvidelsesprosjekter. Det kom fire søknader om vindkraftverk i tredje kvartal.

Byggeaktivitet og idriftsettelse

Seks nye vannkraftverkprosjekter ble satt i drift i tredje kvartal og det er registrert byggeaktivitet ved 65 prosjekter hvorav noen er større opprustings- og utvidelsesprosjekter (se Tabell C). Til sammen er det nå over 1,7 TWh ny vannkraftproduksjon som er under bygging (se Tabell D). I løpet av årets ni første måneder er det registrert at over 390 GWh ny vannkraftproduksjon er satt i drift. Av dette er 70 GWh registrert med idriftsettelse i tredje kvartal.

Midtfjellet vindkraftverk ble offisielt åpnet den 17. september. Kraftverket består av 44 turbiner (110 MW) og har en beregnet årlig kraftproduksjon på 350 GWh. I mai startet anleggsarbeider opp ved vindkraftverket Raggovidda i Berlevåg kommune i Finnmark. Vindkraftkonsesjonen har en ramme på 200 MW, men det er foreløpig kun første byggetrinn på 45 MW som er igangsatt. Første byggetrinn har planlagt ferdigstilling senhøstes i 2014. Senere byggetrinn er avhengig av ledig nettkapasitet i området. Ved full utbygging vil Raggovidda vindkraftverk kunne produsere 540 GWh (se Tabell D).

NVE gjør oppmerksom på at vindkraftanlegg som bygges med et mindre antall turbiner enn det konsesjonen gir tillatelse til, vil regnes som utbygd selv om det på et senere tidspunkt kan være mulig med utvidelser innenfor gjeldende konsesjon. En konsesjon i denne oversikten regnes altså i sin helhet som realisert (men da ført opp med virkelig utbygd installert effekt og med tilsvarende produksjonsanslag) selv om utbyggingen i realiteten senere kan øke. Dette kan føre til at summene for gitte konsesjoner ikke alltid sammenfaller med summen av utbygd installert effekt og produksjonsanslag. Antall prosjekter skal imidlertid alltid være fast. Unntak gjøres dersom en utbygging er delt opp i flere kjente byggetrinn. Et prosjekt regnes da som under bygging helt til alle byggetrinnene er slutført med mindre det er knyttet spesielle vilkår til senere byggetrinn og som gjør at utbyggingen strekker seg over svært lang tid.

Godkjenning for elsertifikatsystemet

I løpet av tredje kvartal i år har det kommet inn ni nye søknader om godkjenning for elsertifikatsystemet i Norge. Alle er for vannkraftverk. Tabell F viser at det totalt er 32 søknader under behandling, hvorav en del vurderes for avklaring av konsesjonsvilkår eller -fritak. Fem saker er inne til klagebehandling som følge av avslag på søknad, hovedsakelig på grunn av for tidlig byggestart. Olje- og energidepartementet avgjorde i juli klagesaken for Sværen kraftverk, hvor de opprettholdt NVEs vedtak om avslag. To godkjente søknader er også påklagd ved utgangen av tredje kvartal. Klagen gjelder hvorvidt det er netto eller brutto produksjonsmåling for anleggene.

Det er ved utgang av tredje kvartal godkjent totalt 237 anlegg siden ordningen startet i 2012, hvorav 44 er godkjent i tredje kvartal. Av totalen er 173 en del av overgangsordningen, og har en forventet elsertifikatberettiget årsproduksjon på 617 GWh. 64 av de 237 anleggene inngår i målet om 26,4 TWh innen 2020, og har en forventet elsertifikatberettiget årsproduksjon på 600 GWh.

Tabeller

Tabell A: Endelig konsesjon/fritak

Teknologi	3. kvartal 2013			Sum 2013		
	Antall	MW	GWh	Antall	MW	GWh
Små vannkraftverk (<10 MW)	11	22	73	70	131	427
Opprusting og utvidelse	0	0	0	11	40	111
Vannkraft > 10 MW	1	18	46	7	162	513
Vindkraft	9	1 350	3 702	10	1 374	3 767
Sum	21	1 390	3 821	98	1 708	4 818

Tabell A viser hovedtall for saker der det har blitt gitt endelig tillatelse til realisering av kraftproduksjon i løpet av kvartalet og for året til og med utløpet av kvartalet. Tallene inkluderer vedtak om konsesjonsfritak, men ikke om konsesjonsplikt. Saker som er til klagebehandling, er ikke inkludert. Disse tallene inngår også i tabell D, såfremt kraftverkene ikke er bygget og satt i drift.

Tabell B: Endelig avslag konsesjon

Teknologi	3. kvartal 2013			Sum 2013		
	Antall	MW	GWh	Antall	MW	GWh
Små vannkraftverk (<10 MW)	2	5	14	33	97	302
Opprusting og utvidelse	0	0	0	1	0	1
Vannkraft > 10 MW	0	0	0	0	0	0
Vindkraft	4	389	1 149	5	517	1 540
Sum	6	394	1 163	39	614	1 843

Tabell B viser hovedtall for saker der det har blitt gitt endelig avslag på søknad om tillatelse til realisering av kraftproduksjon i løpet av kvartalet og for året til og med utløpet av kvartalet. Saker som er til klagebehandling, er ikke inkludert.

Tabell C: Ny produksjon

Teknologi	3. kvartal 2013			Sum 2013		
	Antall	MW	GWh	Antall	MW	GWh
Små vannkraftverk (<10 MW)	6	20	70	15	49	156
Opprusting og utvidelse	0	0	0	5	149	236
Vannkraft > 10 MW	0	0	0	0	0	0
Vindkraft	1	110	350*	1	110	350*
Sum	7	130	420	21	308	742

Tabell C viser ny produksjon satt i drift i gjeldende kvartal, så langt NVE har fått melding om dette.

* Midtfjellet har oppdatert produksjonsestimat fra 330 GWh til 350 GWh siden forrige kvartalsrapportering

Tabell D: Endelig tillatelse, ikke idriftssatt

Teknologi	Under bygging			Gitt tillatelse, ikke bygd			Sum endelig tillatelse		
	Antall	MW	GWh	Antall	MW	GWh	Antall	MW	GWh
Små vannkraftverk (<10 MW)	40	159	505	296	558	1 877	336	717	2 383
Opprusting og utvidelse	24	569	1 175	27	173	249	51	742	1 424
Vannkraft > 10 MW	1	14	45	10	272	851	11	286	896
Vindkraft	1	45*	122*	34	3 027	8 377	35	3 072	8 499
Sum	66	787	1 847	367	4 029	11 354	433	4 815	13 200

Tabell D viser hovedtall for prosjekter som har endelig, rettskraftig tillatelse, men som ikke er satt i drift, fordelt på prosjekter under bygging og prosjekter der bygging ikke er startet. For noen prosjekter kan det være igangsatt bygging av bare deler av produksjonen tillatelsen gir rom for. Dataene inkluderer ikke saker som er til klagebehandling.

*Raggovidda vindkraftverk ble i forrige kvartalsrapport ført opp som 200 MW *under bygging*, tilsvarende full utbygging av tillatelsen i konsesjonen. Tillatelsen er imidlertid delt inn i flere byggetrinn der det stilles krav om nettkapasitet. Kun første byggetrinn på 45 MW er igangsatt og i denne oversikten ført opp som *under bygging*. Tilsvarende blir gjeldene for *sum endelige tillatelser*.

Tabell E: Totalt antall saker til behandling hos myndighetene, og saker hvor utredningsprogram er fastsatt

Teknologi	Saker til behandling			Utredningsprogram fastsatt		
	Antall	MW	GWh	Antall	MW	GWh
Små vannkraftverk (<10 MW)	832	2 330	7 371	0	0	0
Opprusting og utvidelse	52	635	2 172	4	176	203
Vannkraft > 10 MW	46	1 291	3 845	7	222	759
Vindkraft	162	17 285	49 280	33	4 906	14 451
Sum	1 092	21 540	62 668	44	5 304	15 413

Tabell E viser saker som ved utløpet av kvartalet ikke har endelig vedtak uavhengig av stadier i saksbehandlingsprosessen i NVE, OED og Fylkeskommunen. Dette inkluderer meldinger, konsesjonspliktverdinger, søknader og saker til klagebehandling. Noen sakstyper er ikke inkludert. Dette gjelder saker stilt i bero, vindkraftsaker etter havenergiloven, og saker om revisjon av vilkår for vannkraftverk. I tillegg vises saker hvor utredningsprogram er fastsatt. Vær oppmerksom på at saker til behandling altså omfatter flere stadier og myndigheter i saksbehandlingen. Av totalt 1092 saker hadde NVE 701 små vannkraftverk til konsesjonsbehandling ved utløpet av tredje kvartal.

Tabell F: Elsertifikater

	3. kvartal 2013			Sum 2013		
	Antall	MW *	GWh	Antall	MW *	GWh
Søknader under behandling				32		
Godkjente anlegg	11	21	53	85	989	409
<i>Av dette: I overgangsordningen</i>						
<i>Av dette: Ikke i overgangsordningen</i>						
Avslag	2	5		8	10	

Tabell F viser innkomne saker under behandling i NVE for godkjenning i elsertifikatsystemet samt godkjente og avslåtte anlegg i henholdsvis tredje kvartal og hittil i 2013. Vedtak som er påklaget vises ikke i tabellen. Se også www.elsertifikater.no for en prosjektvis oversikt.

* MW- verdier gjelder hele anlegget, også når kun deler av produksjonen er sertifikatberettiget.